

לקבלת המערכים בדואר אלקטרוני ללא תשלום, הרשמו באתר: actualia.shiuracher.org

מערכי האקטואליה מופצים ללא תשלום על ידי עמותת שיעור אחר, הפועלת להעצמת תלמידים ולקידום מעורבות של הציבור הישראלי במערכת החינוך. מטרת התכנית להקנות ידע ולעודד את החשיבה הביקורתית דרך דיון בנושאים החדשתיים העומדים מדי שבוע על סדר היום הציבורי.

כל מערכי השיעור ניתנים להורדה באתר actualia.shiuracher.org. הורדת המערכים מחייבת הרשמה חד-פעמית באתר. לפעילות נוספת של העמותה – העברת קורסי העשרה על-ידי מתנדבים – בקרו באתר www.shiuracher.org אין להפיץ את מערכי השיעור לשום גורם תמורת תשלום.

שיעור אחר: גוונים באקטואליה

חשופים ברשת

תודתנו לאסף יעקובי מחברת מיקרוסופט ישראל וזיו מדור ממרכז הפיתוח של מיקרוסופט על הסיוע בהכנת מערך השיעור.

רשת האינטרנט מהווה כיום אלמנט מרכזי בחייהם של הילדים ובני הנוער. אך אלו אינם מודעים תמיד לסכנות או לקשיים העלולים להתעורר כתוצאה מהאנונימיות ברשת. האנונימיות או היעדר היכולת לזהות את כותב התוכן יוצרת בעיה שניתן לכנות בכלליות "בעיית אמינות". בעיה זו מחייבת לימוד לרגישות, ערנות וביקורתיות במהלך השימוש באינטרנט.

מטרות

1. התלמידים יבינו כי התקשורת באינטרנט מחייבת כללי זהירות
2. התלמידים ירכשו כלים להתמודדות עם תופעות פסולות ברשתות החברתיות ובהורדת אפליקציות
3. התלמידים ייחשפו לארגונים שמסייעים במקרה של פגיעה ברשת האינטרנט

הערות

- בפעילות הפתיחה ישנה התייחסות לאפליקציות בטלפונים החכמים. במידה שאינכם מעוניינים להתייחס לטלפונים החכמים בשיעור, ניתן לדלג על הפתיחה ולהתחיל מסעיף ב'.

הכנה

- הדפסה וגזירה של כרטיסיות המשימה לניתוח המקרה של אלון ושירה במספר עותקים לחלוקה לקבוצות (בנספח)
- הדפסת המקרה של אלון ושירה במספר עותקים לחלוקה לקבוצות (בנספח)
- הדפסת כללים לשימוש נכון ברשת האינטרנט להשארה בכיתה (בנספח)
- הדפסת פרטים על ארגונים שמסייעים למי שנפגע ברשת האינטרנט (בנספח) והשאתם בכיתה.
- מומלץ (אך לא הכרחי) מחשב, מקרן וחיבור לאינטרנט להקרנת מספר סרטונים

אתרים למידע נוסף (כדאי להפנות אליהם את התלמידים)

- **105 המטה הלאומי להגנה על ילדים ברשת** - מערך אזרחי-משטרה, המשלב את מישור האכיפה החוקית עם המישור הטיפולי והחינוכי על מנת להבטיח את ביטחונם של משתמשי הרשת, ובראשם קטינים. חייגו בטלפון **105** או גלוש באתר: https://www.gov.il/he/Departments/child_online_protection_bureau
- "חיים חכם ברשת" <http://gov-net.gov.il/SafeInternet/PrivacySafety/Pages/CellularPrivacy.aspx>
- מחוברים, המדריך לילדים בעידן הדיגיטלי http://kids.gov.il/connected/net_life.html
- איגוד האינטרנט [/http://safe.org.il](http://safe.org.il)

מהלך השיעור

א. פתיחה – זהירות בהורדת אפליקציות [10 דקות]

1. פתיחה באמצעות סיפור אישי

אני רוצה להתייעץ איתכם. אתמול קניתי לבת שלי סמארטפון ראשון ליום ההולדת שלה, אמנם לא סמארטפון מאוד חדיש ויקר, אבל זה מה שהיא הכי רצתה. אתם יכולים לתאר לעצמכם כמה שהיא שמחה. אז למה אני מספרת לכם את זה? כי היא מאוד אוהבת משחקי מחשב, עד עכשיו היא שיחקה במחשב בבית או אצל החברות שלה. אבל הנה עכשיו היא יכולה להוריד אפליקציות ולשחק בעצמה. אבל כשהיא ניסתה להוריד את משחק המחשב הפופולרי הזה, שכולכם משחקים בו, היא פתאום נתקלה בהודעה של האפליקציה שהיא צריכה הרשאה להשתמש באנשי הקשר שלה, ביומן ובגלריית התמונות והסרטים שלה. אבל המשחק לא באמת צריך את כל הדברים הללו. היא באה לשאול אותי מה לעשות, האם להתקין את האפליקציה הזו? אמרתי לה שאני לא כל כך יודעת, אבל אני אתייעץ איתכם, אתם בטוח תדעו מה לעשות.

2. שיחה בעקבות הסיפור

למורה קיימו שיחה על הסיפור שסיפרתם בעזרת השאלות הבאות. אין צורך לשאול את כולן, הן באות כדי לסייע לכך לכוון את התלמידים בתשובותיהם. יתכן שהדיון יתפתח מעצמו.

- נתקלתם פעם בהודעה הזו?
- מה עושים כשהאפליקציה מבקשת את האישור להשתמש בפרטים אישיים שלכם בסלולרי?
- כדאי לה להתקין את האפליקציה?
- היא ראתה שלאפליקציה הזו אין דירוג הכי גבוה, יש משחקים דומים שיש להם דירוג גבוה יותר. מה זה אומר?
- אתם יודעים מאיפה הכי כדאי לה להוריד את האפליקציות? (רק מאתרים מוכרים)

ממה שהבנתי עכשיו מכם, למעשה אין לנו אפשרות לדעת מה אפליקציה עושה עם המידע שהיא מקבלת באמצעות ההרשאה, כמו שימוש במצלמה או גישה לזיכרון המשותף של המכשיר. אמנם ישנן אפליקציות כמו ווטסאפ, שצריכות את הרשאתכם לשימוש ברשימת אנשי הקשר או הגלריה שלכם, משום, שרק כך ניתן יהיה להעביר מידע באמצעות האפליקציה. אבל במקרה של אפליקציית משחק, כמו שהבנת שלי ניסתה להוריד, אין לאפליקציה סיבה ממשית להשתמש בפרטים האישיים שלנו ולכן, כדאי להיזהר לפני שמורידים אותה. לכן, הבנת שלי וכולנו כמשתמשים צריכים לסמוך על כושר השיפוט שלכם ושל משתמשים אחרים בחנות האפליקציות, כשאתם מתלבטים אם להתקין או לא להתקין אפליקציה.

3. בואו נסכם יחד את כללי הזהירות בעת הורדת אפליקציות

- להוריד אפליקציות רק מאתרים מוכרים, לדוגמה: [BlackBerry app world](http://BlackBerry.app.world), [iTunes Android Market](http://iTunes.AndroidMarket).
- לפני ההורדה רצוי לבדוק את רישיון האפליקציה
- לבדוק האם יש סיבה שהאפליקציה תצטרך את כל ההרשאות האלה
- לוודא שהאפליקציה שרוצים להוריד בעלת מספר הורדות גבוה
- לקרוא ביקורות משתמשים ב-Play Store, אך לקחת זאת בעירבון מוגבל, כי יתכן שהמפתח רשם את הדברים בעצמו
- לעדכן את האפליקציות שהורדתם, משום שלעיתים עדכונים אלו מכילים עדכוני אבטחה
- להיזהר מלהתקין אפליקציות שמנסות להידמות לאפליקציות פופולריות
- אם מורידים אפליקציה שנראית חשודה כדאי למחוק אותה

המידע לקוח מהאתרים:

"חיים חכם ברשת" של הממשל <http://gov-net.gov.il/SafeInternet/PrivacySafety/Pages/CellularPrivacy.aspx>

<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4575306,00.html> Ynet

4. סגירת הדין

יופי, עזרתם לי מאוד. מהשיחה איתכם, אני מבינה שאולי לא כדאי לה להוריד את האפליקציה הזו, משום שהיא לא מדורגת הכי גבוה ויש אפליקציות אחרות דומות שמדורגות גבוה יותר. וגם משום שהיא מבקשת הרשאות לכל מיני דברים אישיים שאין לה באמת צורך בהם. הבת שלי תודה לכם מאוד!

ב. הרגלי גלישה וסכנות בשימוש ברשת [10 דקות]

5. הרגלי גלישה

- באילו אתרים / אפליקציות / רשתות חברתיות / משחקים אתם גולשים?
- מי מכם משתתף בצ'אטים או בפורומים? באילו נושאים?
- כמה זמן אתם גולשים ביום?

למורה מטרת השאלות הללו לעודד את התלמידים לספר לך על הרגלי הגלישה שלהם, כך שתוכל להיעזר בהם כדוגמאות להמשך השיעור.

6. ממה אתם נהנים בעת הגלישה באינטרנט?

התשובות יכולות להיות מגוונות:

- אפשרות להכיר חברים עם תחומי עניין דומים לשלנו
- אפשרות להכיר חברים ממדינות אחרות
- אפשרות להחליף דעות בנושאים שמעניינים אותנו
- אפשרות לקדם דעה או רעיון שחשוב לנו
- תקשורת עם חברים ואנשי הקשר שלנו
- התקשורת היא חגיגת (ווייבר, ווטסאפ, פייסבוק)
- אפשרות לשיחה / הודעות למספר אנשים בו זמנית
- אפשרות שליחת סרטוני וידאו ותמונות בצורה מהירה להרבה אנשים בו זמנית (ווטסאפ, פייסבוק, אינסטגרם וכו')
- משחקים

7. אילו בעיות וסכנות קיימות ברשתות החברתיות והפורומים?

א. בעיות אפשריות

- מהירות - אנשים יכולים להגיב תוך שניות.
- תפוצה - הודעה אחת בפייסבוק יכולה להגיע לאלפי אנשים תוך כמה דקות.
- לא ניתן להתחרט - אין ESCAPE. אי אפשר למחוק.
- המידע שמשתפים נשאר בשרתים של החברות גם אם מוחקים אותו (בגוגל, פייסבוק, ווטסאפ וכדומה) ויכול לשוב אלינו גם בעתיד, מבלי שנרצה זאת

מורה

חשוב להבהיר שתכנים שהועלו לאינטרנט נשארים שם הרבה זמן. מה שמעלים היום יכולים לצוץ גם בעוד הרבה שנים ויכול להיות שלא נרצה שמהו ידע זאת בעתיד. המבחן להעלאת תמונות לרשת הוא- האם הייתי רוצה שכל העולם (כולל הורים, מורים, ילדים אחרים) יראו את התמונה, מתוך הבנה שברגע שהתמונה ברשת, היא נחלת הכלל. חשוב לזכור שההעתיקים הללו ילוו אתכם מפה ואילך.

ב. סכנות

להלן מספר דוגמאות לסכנות אפשריות. לשיקולכם באילו דוגמאות להתמקד או אולי להוסיף דוגמאות אחרות:

• פגיעה בפרטיות

מישהו עשוי להפיץ תמונה או מכתב שהעברתי לו, ללא רשותי. מומלץ להציג את הסרטון סרטון "סיפורה של מייגן".
בסרטון מוצגת בחורה ששולחת תמונה באמצעות הטלפון לבחור שמפיץ את זה הלאה:

<http://www.youtube.com/watch?v=DwKgg35YbC4>

• גניבת זהות

מישהו יכול לפתוח דף פייסבוק למשל עם הפרטים שלי ולפרסם שם דברים מביכים עלי או פוגענים כלפי אחרים.

• ניצול/הטרדה מינית

קשרים בצ'טים / רשתות חברתיות וכדומה מניבים לעיתים קשרים בלתי אמצעיים. קיימת סכנה שאחד הצדדים ינצל לרעה את גילו/מינו על מנת לכפות קשר של הטרדה וניצול מיני. חשוב לציין שגם קשר מטריד שלא מניב פגישה "פנים אל פנים" (כמו הערות בעלות אופי מיני בצ'ט) עלול לגרום אצל הקורבן לחרדה, לתחושת מטריד, להפרעה לסדר החיים התקין ולפלישה לפרטיות.

• תכנים פוגעניים

הפצת תכנים פוגעים ומעליבים כמו קללות, הוצאת דיבה, חרמות ועוד. בשנים האחרונות אנו שומעים על ילדים שהתאבדו עקב דברים שנאמרו עליהם ברשת, שמענו על ילדים שהתאבדו און-ליין והצופים לא עשו דבר כדי למנוע את המעשה. כדאי לידע את התלמידים שהיום ניתן לתבוע ילדים אחרים על פגיעה באדם אחר ע"י המחלקה לפשעי מחשב של המשטרה.

ג. כללי בטיחות לשימוש נכון ברשת האינטרנט [20 דקות]

למנחה בכיתות הגבוהות ניתן לספר את הסיפור של אלון (מצ"ב בנספח) במליאה ולשנות את הגיל של אלון ופרטים נוספים בהתאמה לגיל התלמידים. אחר כך לערוך דיון כיתתי. ניתן גם לספר על אופיר רחום (סעיף 11).

8. חלוקה לקבוצות

הסבירו - לצערנו, שמענו על סיפורים ומקרים שונים הנוגעים לילדים שהפכו קורבן להטרדה דרך רשת האינטרנט. כעת נבחן את הדרכים לזהירות באינטרנט. חלקו את התלמידים לקבוצות של ארבעה, ותנו להם את סיפור המקרה של אלון ושירה. חלקו לכל קבוצה כרטיסייה ובה הנחיות לניתוח המקרה. בקשו שידונו באירוע יחד בקבוצות לפי השאלות בכרטיסיות.

9. דיון במליאה

עברו עם התלמידים על הסוגיות בכרטיסיות ודונו בהן:

א. מה מותר לאלון לספר לשירה - אדם שאינו מכיר?

על התחביבים שלו, דברים שאינם מגלים פרטים אישיים עליו

ב. איזה פרטים אסור לו למסור לה - לאדם זר?

תמונה שלו, באיזה בית ספר הוא לומד, כתובת הדואר האלקטרוני שלו, מספר הטלפון הסלולרי שלו.

בנוסף אסור היה לאלון לפתוח קובץ שנשלח משירה, אדם זר, לפני שסיפר להוריו והתייעץ עימם. חשוב לדעת שלעיתים יש וירוסים המוצמדים לתמונות.

ג. מה דעתכם על הפגישה ביניהם?

• **האם מותר לאלון להיפגש איתה? אם כן, היכן היה כדאי שהם יפגשו?**

• **האם היה עליו לעדכן את הוריו בכך? מדוע?**

הדגישו שאסור היה לאלון להסכים לפגישה לפני שסיפר עליה להוריו. כמו כן, היה על אלון לבקש כי ילווה לפגישה, ובכל מקרה היה עליו לקבוע את הפגישה במקום הומה וגלוי ולא בסמטה נסתרת. אלון היה צריך לומר מראש שאחד ההורים ילווה אותו למקום המפגש.

הערה למורה חשוב מאוד להסביר ששירה אמנם יכולה להיות אותה נערה בת 13 כפי שהציגה עצמה, אך היא באותה מידה יכולה להיות בוגר או בוגרת שמעוניינים לנצל את אלון, והמציאו את דמותה של שירה, כמו גם את תמונתה, רק בכדי לגרור את אלון למלכודת. סביר להניח שהתלמידים יגיבו בזלזול כלפי חלק מהדברים העולים באירוע ("לבקש רשות מההורים לקבל תמונה של מישהי") אולם לצערנו מקרים נוראיים קרו ויש להתייחס אליהם במלוא הרצינות. כדאי לציין שלפעמים מספיק רק לציין בצ'אט שמערבים את ההורים ("הראיתי לאימא שלי את התמונה והיא אמרה שהיא מזמינה אותך..."), וכך במידה ואכן מדברים עם מתחזה, יתכן ויבין שאתם לא "טרף קל". לפחות יהיה ברור שלמרות האנונימיות של האינטרנט, אתם מודעים לסכנות ונעזרים במבוגרים שיגנו וישמרו עליכם.

10. מי רוצה לשתף בסוף שהוא כתב לסיפור?

שמעו מספר סיפורים. מעניין לראות אם התלמידים רשמו סוף טוב לפגישה ביניהם, סוף לא טוב או שכלל לא הייתה פגישה.

11. אפשרות להרחבה לתלמידים בוגרים

עם תלמידים בוגרים ניתן לדון במקרה המזעזע של חטיפתו ורציחתו של הנער אופיר רחום מאשקלון בינואר 2001. רחום נרצח על ידי שני פעילי תנזים לאחר שפותה על ידי אישה בשם אמנה מונא עמה התכתב בצ'אט באינטרנט. מונא פיתתה את רחום להגיע עמה לפגישה בירושלים. לאחר שהשניים נפגשו, הם המשיכו יחד לרמאללה, שם כאמור נרצח רחום. פרטים נוספים הנוגעים לסיפור המזעזע של הנער אופיר רחום נמצאים באתר הבא: www.remember.co.il/netmurder.html.

12. לסיכום בואו נחשוב יחד מה הם כללי הזהירות לגלישה בטוחה באינטרנט (רשמו בתמצות על הלוח)

א. לספר להורים או למבוגר משמעותי על אי נוחות מפנייה אליכם באינטרנט

ב. לא למסור פרטים מזהים ללא התייעצות עם ההורים/מבוגר.

שם פרטי, שם משפחה, כתובת, מספר טלפון, שם בית הספר, מיקומו, מערכת השעות, סיסמת המחשב, כתובת הדואר האלקטרוני, כרטיס אשראי, זאת על מנת שלא לאפשר לגורמים שליליים לאתר אתכם ולעקוב אחריכם.

ג. לא לשלוח או לקבל תמונות או קבצים מאנשים זרים ללא התייעצות עם ההורים/מבוגר.

אינכם יכולים לדעת מה יעשה אותו אדם עם התמונות או הקבצים ששלחתם (הוא יכול להפיצם באינטרנט, כפי שהם או לאחר שינוי כך שיכילו חומר פוגעני או ישימו אתכם ללעג) ואינכם יכולים לדעת מה יהיה בקבצים/תמונות שתקבלו מאותו אדם זר (וירוס, חומר פוגעני אחר).

דוגמה למקרה שקרה

נערים בבית ספר שמצאו פתק שכתבה נערה לחבר שלה צילמו את הפתק בסלולרי והפיצו אותו באינטרנט. דבר דומה יכול לקרות לתמונה או קובץ שתעבירו לאדם זר.

ד. לעולם אין להיפגש עם אדם זר שהכרנו דרך האינטרנט ללא התייעצות עם ההורים, וגם במקרה זה הפגישה

תיערך במקום ציבורי, גלוי והומה אדם, ובליווי אדם נוסף – זהו הכלל החשוב מכל!

דוגמאות למקרים שקרו

- נערה בת 13 נפגשה עם אדם שהציג עצמו כצעיר, אך הסתבר כי הוא פדופיל בן 41
- נערה בת 14 נפגשה עם אדם שנכנס לצ'אט בשם בדוי ונאנסה
- נער בן 12 נפגש עם נער בן 17 שהכיר בצ'אט ושעשה בו מעשים מגונים

הערה למנחה

חשוב להזכיר כי בשנים האחרונות נחקקים יותר ויותר חוקים שנועדו להגן על אנשים ובמיוחד קטינים ברשת האינטרנט. לדוגמה, החל מינואר 2007, בוגר שמציע הצעות מגונות לקטין בן פחות מ-15 באינטרנט (או בטלפון) עובר על החוק וחשוף לתביעה משפטית. **למידע נוסף, ניתן לפנות אל איגוד האינטרנט בכתובת <http://safe.org.il>.**

כדאי להפנות את התלמידים לאתר מחוברים, המדריך לילדים בעידן הדיגיטלי, בו ישנם משחקים והפעלות המלמדים את התלמידים כיצד לגלוש ברשת באופן בטוח וזהיר. http://kids.gov.il/connected/net_life.html

13. סיכום הנושא בעזרת סרטונים

הקרנו את הסרטונים:

- <https://www.youtube.com/watch?v=uUUXT23dRWE> לא מוסרים פרטים לזרים
- <https://www.youtube.com/watch?v=odU-5G5T2D8> לא מאשרים חברות למי שלא מכירים

מה הבנתם מהסרטונים?

כמו שדיברנו קודם, גם הסרטונים הללו מציגים שלא הכל טוב ובטוח בעת הגלישה באינטרנט ועלינו להיזהר כדי לא להיפגע. באינטרנט אנשים משתמשים לעיתים בזהות בדויה, והם עלולים להיות מסוכנים לנו. אם נספק להם פרטים אישיים שלנו הם עלולים להשתמש בכך נגדנו, למשל תמונה שלנו או כתובת המגורים שלנו, חושפים עלינו מידע, שעלול לסכן אותנו.

ד. מה ניתן לעשות אם נתקלים בתכנים פוגעניים או נפגעים ברשת האינטרנט? [2 דקות]

14. במקרים שבהם נתקלתם בתוכן פוגעני למשל בצ'אט או בפייסבוק שלכם, או ששמעתם על חבר שנפגע תוכלו לפנות אל הגורמים הבאים:

- **מבוגר משמעותי בחיים** – מישהו שסומכים עליו - הורים, מורים, יועצת וכדומה
- **105 המטה הלאומי להגנה על ילדים ברשת** – בטלפון: 105 או גלשו באתר: https://www.gov.il/he/Departments/child_online_protection_bureau
- **משטרת ישראל** – מפלג עבירות מחשב: בטלפון 9545389 – 08 או בפקס: 9545377 – 08.
- **ארגונים שותפים עזרה נפשית ברשת לדוגמה:** ער"ן או עמותת סה"ר <http://www.sahar.org.il> או איגוד האינטרנט הישראלי (פרטים עליהם בנספח)
- **משרד החינוך** – לקו הפתוח לתלמידים
- **המועצה לשלום הילד** – <http://www.children.org.il/contact.asp>
- **YELEM:** www.yelem.org.il
- **איגוד האינטרנט:** טלפון: 03-9700911 או דוא"ל: safe@isoc.org.il

הערה למורה הפרטים של הארגונים הללו נמצאים גם בנספח. חשוב להשאירם בכיתה בסוף השיעור, כמו גם את הכללים לגלישה בטוחה באינטרנט.

ה. סיכום (חשוב מאוד לסכם את השיעור בכמה מילים) [2 דקות]

15. לשימוש באינטרנט יש היבטים חיוביים רבים – האינטרנט מאפשר לקבל מידע כמעט על כל נושא שבעולם, ללמוד ולבלות בשעות הפנאי. אולם לשימוש באינטרנט יש חוקים וכללים. חשוב שנזכור תמיד שעלינו להגן על עצמנו מפני פגיעות שונות בזמן שאנחנו גולשים באינטרנט. חשוב שנהיה ערניים וזהירים מאוד במהלך הגלישה, שכן ישנם גורמים שליליים שמנצלים את הרשת למטרות שאינן לגיטימיות החל מרמאויות וגניבה וכלה בהטרדות ובניצול מיני. חשוב שאנו, כגולשים, נהיה מודעים לסיטואציה אליה אנו נכנסים כאשר אנחנו מתקשרים עם אנשים אחרים דרך רשת האינטרנט. סיטואציה כזו מחייבת אותנו לשמירה על ערנות והפעלת ביקורתיות בכל הקשור לאמינות המידע שאנו מקבלים והאנשים עמם אנו עומדים בקשר. שוחחנו היום על סכנות רבות הגלומות בשימוש באינטרנט. חשוב גם לזכור שסכנות חדשות ובלתי מוכרות תמיד עלולות לצוץ. אשר על כן, שמירה על ביקורתיות וערנות חשובה שבעתים.

ניתוח אירוע - המקרה של אלון ושירה

אלון, בן 12, רוכב על סקטבורד מאז היותו בן 8. בשעותיו החופשיות גולש אלון בצ'אט העוסק ברכיבה על סקטבורד. בצ'אט זוכה אלון להכיר גולשים וגולשות אחרים והם דנים בסוגיות שונות הקשורות לתחביבם המשותף – הסקטבורד.

באחד הימים פגש אלון בצ'אט את שירה, נערה בת גילו, שסיפרה לו שאף היא רוכבת על סקייטבורד. לאחר ששוחחו קצרות על סגנונות ופעלולים בסקטבורד, גלשה השיחה לתחביבים אחרים המשותפים לשירה ולאלון. כך הסתבר שגם שירה, כמו אלון, אוהבת מאוד משחקי מחשב.

בשיחותיהם תיארה שירה את עצמה כבעלת מבנה גוף רזה, שיער ארוך שופע ועיניים ירוקות ואף הציעה לשלוח לאלון תמונה. אלון מסר לשירה את כתובת הדואר האלקטרוני, וכשפתח את התמונה שמח לגלות ששירה נראית טוב במיוחד.

בתמורה ביקשה שירה מאלון שיתאר אף הוא כיצד הוא נראה וישלח את תמונתו, ואלון נענה לבקשתה ושלח לה תמונה שצולמה בחוף הים, ובה הוא נראה אוחז גלשן. והוא שיתף אותה שזהו תחביב נוסף שלו – גלישה בים.

בשיחה אחרת, ביקשה שירה לדעת באיזה בית ספר אלון לומד, ומשסיפר אלון שהוא לומד בחטיבת הביניים שבשכונתו, הוא הופתע לדעת ששירה לומדת בבית הספר הסמוך. אלון התרגש מאוד מהחברות החדשה שנוצרה.

לאחר שלושה ימים של היכרות הציעה שירה לאלון שיפגשו וילכו יחדיו לחנות משחקי המחשב בקניון הסמוך לבית הספר, על מנת לנסות משחקים חדשים. שירה הציעה שאלון והיא יפגשו בסמטה בין הבתים במרחק שווה מבית הספר, שבו אלון לומד ומבית הספר שבו שירה לומדת. לשם כך, היא ביקשה ממנו את מספר הטלפון הסלולרי שלו, כדי שיוכלו להתעדכן לפני הפגישה. אלון מסר לה את המספר שלו.

בבוקר הפגישה הקפיד אלון ללבוש את החולצה החביבה עליו והלך לבית הספר נרגש לקראת הפגישה המצופה.

ניתוח מקרה הסיפור של אלון ושירה

קראו את הסיפור של אלון ושירה ודונו יחד בשאלות הבאות:

- איזה פרטים מותר היה לו לספר לשירה, שאותה הוא לא מכיר?
- איזה פרטים אסור היה לו למסור לה?
- האם כדאי היה לו לספר להורים על השיחה עם שירה ועל הפגישה איתה?
- רשמו סוף אפשרי לסיפור. מה דעתכם קרה לאחר שאלון התכונן לפגישה?

ניתוח מקרה הסיפור של אלון ושירה

קראו את הסיפור של אלון ושירה ודונו יחד בשאלות הבאות:

- איזה פרטים מותר היה לו לספר לשירה, שאותה הוא לא מכיר?
- איזה פרטים אסור היה לו למסור לה?
- האם כדאי היה לו לספר להורים על השיחה עם שירה ועל הפגישה איתה?
- רשמו סוף אפשרי לסיפור. מה דעתכם קרה לאחר שאלון התכונן לפגישה?

ניתוח מקרה הסיפור של אלון ושירה

קראו את הסיפור של אלון ושירה ודונו יחד בשאלות הבאות:

- איזה פרטים מותר היה לו לספר לשירה, שאותה הוא לא מכיר?
- איזה פרטים אסור היה לו למסור לה?
- האם כדאי היה לו לספר להורים על השיחה עם שירה ועל הפגישה איתה?
- רשמו סוף אפשרי לסיפור. מה דעתכם קרה לאחר שאלון התכונן לפגישה?

כללי התנהגות ברשת האינטרנט

אין לענות לפניה שכללה מידע שלילי או שגרמה להרגשת אי נוחות, ויש להתייעץ לגביה עם ההורים או עם מבוגר משמעותי בחיך.

אין למסור פרטים מזהים ללא התייעצות עם ההורים או עם מבוגר משמעותי בחיך.

אין לשלוח תמונות או קבצים אחרים לאנשים זרים, ואין לקבל מאנשים זרים תמונות ו/או קבצים אחרים ללא התייעצות עם ההורים או עם מבוגר משמעותי בחיך.

לעולם אין להיפגש עם אדם שהכרנו דרך האינטרנט ללא התייעצות עם ההורים. אם ההורים הסכימו לפגישה הפגישה תיערך במקום ציבורי, גלוי והומה אדם, ובלווי אדם נוסף.

**אם נתקלים בתכנים פוגעניים או נפגעים ברשת האינטרנט
תוכלו לפנות אל הגורמים הבאים:**

- **מבוגר משמעותי בחייכם – מישהו שאתם סומכים עליו כגון: הורים, מורים, יועצת.**
- **105 המטה הלאומי להגנה על ילדים ברשת – בטלפון: 105 או גלשו באתר:**
https://www.gov.il/he/Departments/child_online_protection_bureau
- **משטרת ישראל – מפלג עבירות מחשב:**
בטלפון 9545389 – 08 או בפקס: 9545377 – 08.
- **ארגונים שנותנים עזרה נפשית ברשת לדוגמה:**
 - **עמותת ער"ן** <http://www.eran.org.il> בטלפון: 1201
 - **עמותת סה"ר** <http://www.sahar.org.il>
 - **איגוד האינטרנט הישראלי** (פרטים עליהם בנספח)
- **משרד החינוך – לקו הפתוח לתלמידים**
- **המועצה לשלום הילד** <http://www.children.org.il/contact.asp>
- **YELEM** www.yelem.org.il
- **איגוד האינטרנט בטלפון 03-9700911 או בדוא"ל**
safe@isoc.org.il